

TOLÓZÁRAK ÜZEMELTETÉSI ÉS KARBANTARTÁSI KÉZIKÖNYVE

NEM EMELKEDŐ TENGELYŰ GUMIÉKZÁRÁSÚ TOLÓZÁR

TOLÓZÁRAK ÜZEMELTETÉSI ÉS KARBANTARTÁSI KÉZIKÖNYVE

NEM EMELKEDŐ TENGELYŰ GUMIÉKZÁRÁSÚ TOLÓZÁR

Mielőtt elolvasná az üzemeltetési és karbantartási kézikönyvet, szeretnénk kifejezni köszönetünket, hogy a gumiékszárású tolozárainkat választotta. A „nem az örök siker, hanem a folyamatos erőfeszítés hoz eredményt” elv alapján igyekszünk újabb termékeket fejleszteni, hogy megfeleljünk ügyfeleink elvárásainak.

1. ÖSSZEFOGLALÁS

1.1 CÉLOK

A gumiékszárású tolozárak ideálisak olyan területeken, mint vízerőművek, hajóépítés, vízellátás, csatornarendszerek és energiarendszerek csővezetékei. Ezeket a szelepeket csővezetékeken vagy tartályokon alkalmazzák, hogy különböző gázok, folyadékok, félfolyékony vagy szilárd anyagok áramlását szabályozzák vagy teljesen lezárják, függetlenül attól, hogy korrozívak vagy nem korrozívak.

1.2 MŰSZAKI ADATOK

Névleges átmérő		50(2")~800(32")	50(2")~800(32")	mm(inch)
Névleges nyomás		1.0	1.6	Mpa
Próbanyomás	Ház	1.5	2.4	
	Ülék	1.1	1.76	
Hőmérséklet (°C)	0~+85			
Alkalmazható közeg	Friss víz, szennyvíz, tengervíz, levegő, stb.			

1.3 JELLEMZŐK

1. Kismértékű nyomásvesztés;
2. Kismértékű működtetési nyomaték;
3. Nincs korlátozás a közeg áramlási irányára vonatkozóan;
4. Az alkatrészekhez különböző anyagok választhatók, így mindenféle közeghez alkalmazhatók.

1.4 JELÖLÉS

1. Részletek: az EN-19 szabványnak megfelelően;
2. További jelölések esetén külön aláírást kell alkalmazni.

1.5 MŰKÖDÉSI ELV

1. Az éktozóár házból, orsóból, záróelemből, fedélből, kézikerekes hajtóműből és egyéb alkatrészekből áll (az összeszerelési rajzot lásd az 1. ábrán). A kézikereket forgatva az orsó forog, így a záróelem fel-le mozog, ami a szelep nyitását és zárását eredményezi.
2. Záráskor a kézikereket az óramutató járásával megegyező irányba kell forgatni, ekkor a záróelem leereszkedik és a szelep zár. Nyitáskor a kézikereket az óramutató járásával ellentétes irányba kell forgatni, ekkor a záróelem felemelkedik és a szelep nyit. (Kivéve a speciális szerződéses megállapodások esetében.)

2. A GYÁRTÓ SZABVÁNYA

A nem emelkedő orsós, gumiékes tolozárak BS sorozatának termékeit az alábbi szabványok követelményei szerint tervezték és gyártották:

Tervezési szabvány: EN1171

A karimák csatlakozási méretei az EN1092-2 szabvány szerint.

3. FELÉPÍTÉS

3.1 A BS sorozatú, nem emelkedő orsós, gumiékes tolózárak egy ék alakú záróelemmel rendelkeznek, amely karimákkal van összekötve. Az orsó menetei a szelep belsejében helyezkednek el.

3.2 A ZÁRÓELEM TÖMÍTÉSE:

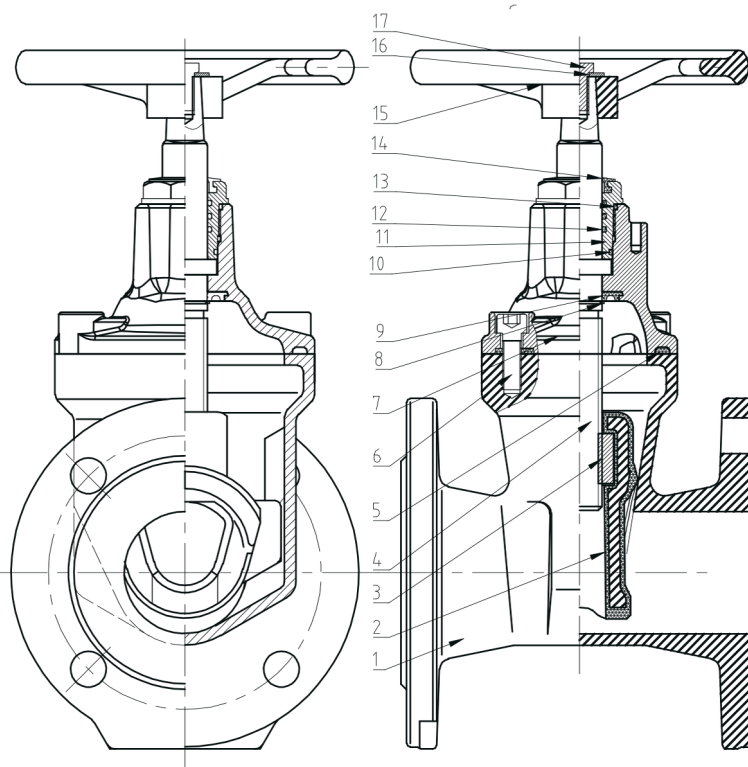
A záróelem tömítési szerkezete EPDM/NBR anyagból készült. A gumiékes tolózárakat az összeszerelési rajzon az „x” jelöli.

3.3 AZ ORSÓ TÖMÍTÉSE:

Az orsó tömítésének szerkezete: az „O” gyűrű szolgál tömítésként a tömítő hüvelyben.

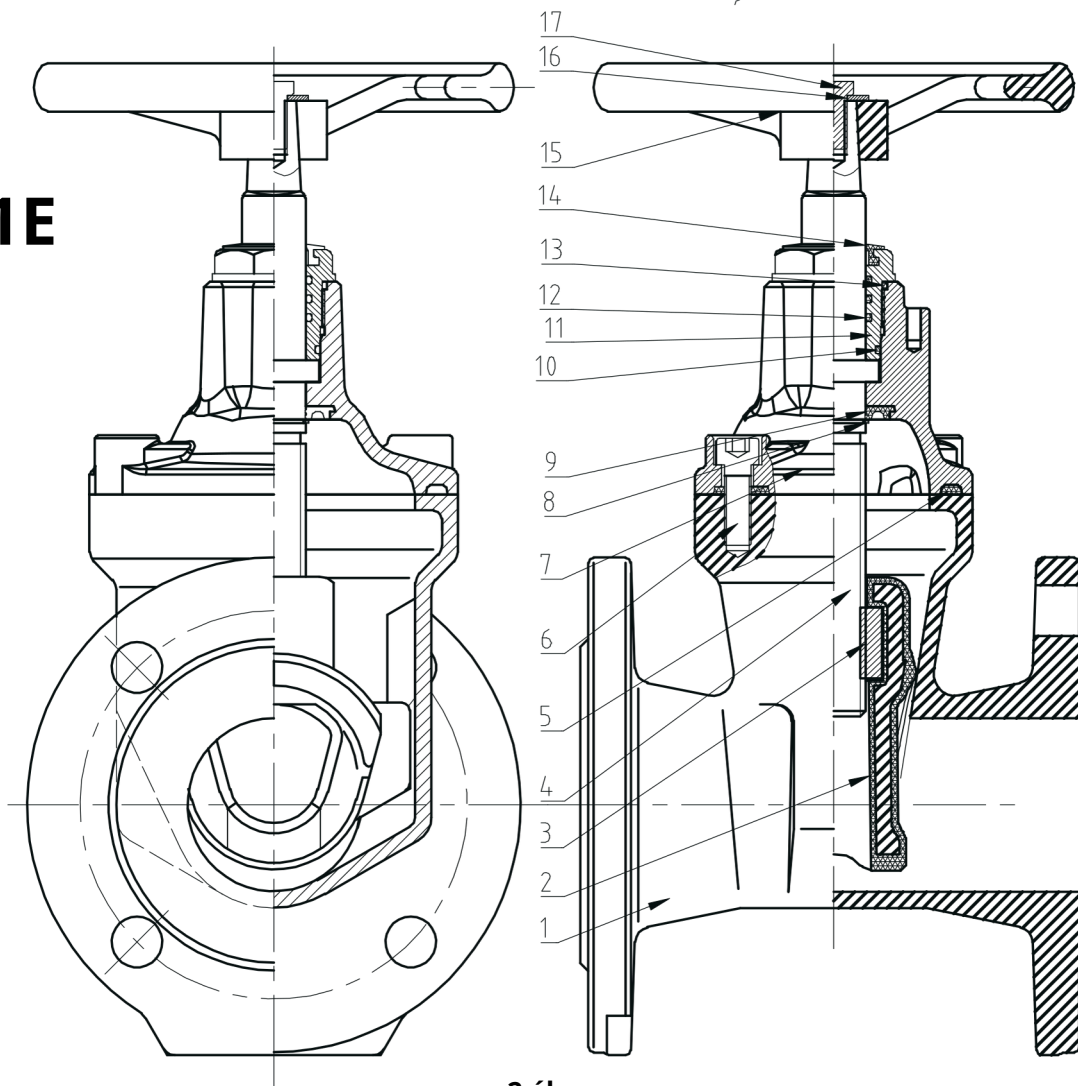
3.4 A SZELEPEK TELJES SZERKEZETI RAJZA:

A2111N

1.ábra

Cikk	Megnevezés	db szám	Anyagok	DIN megnevezés
1	Ház	1	Gömbgrafitos öntvény (EN 1563:2000)	EN-GJS-400-15
2	Záróelem	1	NBR bevonatos öntöttvas	EN-GJS-400-15/NBR
3	Orsóanya	1	Réz (EN 1503-4)	Cu Zn40Pb2
4	Orsó	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13
5	Fedél tömítés	1	Gumi	NBR
6	Rögzítőcsavar	1	Acél (EN-10025-1:2007)	ST37-2
7	Fedél	1	Gömbgrafitos öntvény (EN 1563:2000)	EN-GJS-400-15
8	Zéger gyűrű	1	Acél	C40E080M40
9	Tömítő gyűrű	1	Gumi	NBR
10	O gyűrű	1	Gumi	NBR
11	Tömszelence	1	Réz (EN 1503-4)	Cu Zn40Pb2
12	O gyűrű	3	Gumi	NBR
13	O gyűrű	1	Gumi	NBR
14	Porvédő gyűrű	1	Gumi	NBR
15	Kézikerék	1	Acél (EN-10025-1:2007)	ST37-2
16	Rögzítőcsavar	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13
17	Retes	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13

A2111E**2.ábra**

Cikk	Cikk Megnevezés	db szám	Anyagok	DIN megnevezés
1	Ház	1	Gömbgrafitos öntvény (EN 1563:2000)	EN-GJS-400-15
2	Záróelem	1	EPDM bevonatos öntöttvas	EN-GJS-400-15/EPDM
3	Orsóanya	1	Réz (EN 1503-4)	Cu Zn40Pb2
4	Orsó	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13
5	Fedél tömítés	1	Gumi	EPDM
6	Rögzítőcsavar	1	Acél (EN-10025-1:2007)	ST37-2
7	Fedél	1	Gömbgrafitos öntvény (EN 1563:2000)	EN-GJS-400-15
8	Zéger gyűrű	1	Acél	C40E080M40
9	Tömítő gyűrű	1	Gumi	EPDM
10	O gyűrű	1	Gumi	EPDM
11	Tömszelence	1	Réz (EN 1503-4)	Cu Zn40Pb2
12	O gyűrű	3	Gumi	EPDM
13	O gyűrű	1	Gumi	EPDM
14	Porvédő gyűrű	1	Gumi	EPDM
15	Kézikerék	1	Acél (EN-10025-1:2007)	ST37-2
16	Rögzítőcsavar	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13
17	Retes	1	Rozsdamentes acél (EN 10088-1:2007)	X20Cr13

3.5 A BS sorozatú, nem emelkedő orsós, gumiékes tolózár paramétereit.

1.táblázat

DN	L	H	D	K	G	C	n-d	B	f	S
50	150	248,5	165	125	99	180	4-19	19	3	14
65	170	274	185	145	118	180	4-19	19	3	14
80	180	301,5	200	160	132	200	8-19	19	3	15
100	190	332	220	180	156	250	8-19	19	3	15
125	200	377,5	250	210	184	280	8-19	19	3	19
150	210	415	285	240	211	280	8-23	19	3	19
200	230	516	340	295	266	340	8-23	20	3	19
250	250	608	405	350	319	340	12-23	22	3	24
300	270	685	460	400	370	400	12-23	24,5	4	27

2.táblázat

DN	L	D	K		G		B	C	n-Ø d	
			PN10	PN16	PN10	PN16			PN10	PN16
400	406	580	515	525	482	490	28	450	16-Ø 28	16-Ø 31

4. FIGYELMEZTETÉSEK

4.1 A tolózárak bárhol felszerelhetők a csővezetéken.

4.2 A tolózárakat olyan helyre kell telepíteni, amely könnyen hozzáférhető a használathoz, karbantartáshoz és cseréhez.

4.3 A tolózárakat a közeg áramlási irányának figyelembevételével lehet telepíteni a csővezetékben; a közeg bármely irányba áramolhat.

4.4 Mielőtt a tolózárakat a csővezetékre szerelnék, gondosan ellenőrizni kell, hogy a működési feltételek megfelelnek-e a tolózárak műszaki adataiban megadott teljesítménynek..

4.5 A tolózárakat egyenletes erővel kell megfelelően meghúzni a csővezetéken.

4.6 A telepítés után a záróelemeknek nyitott állapotban kell lenniük, amikor a csővezetékek szilárdságát és nyomását teszteljük..

4.7 Ne terheljük meg a tolózárakat más dolgokkal; ne álljunk rájuk sem.

5. Működtetés

Kétféle módon lehet nyitni és zárni a nem emelkedő orsós, gumiékes tolózárakat. A felhasználó kézi kereket vagy hosszabbítószárat választ a működtetéshez.

5.1 A tolózárak megfelelő kézi kerékkel és hosszabbítószárral történő nyitása és zárása

Minden tolózárhoz egy megfelelő kézikerek tartozik, amelynek külső átmérője az útmutató 1. és 2. táblázata alapján van meghatározva.

A kézikereken található nyíl és betűk mutatják a megfelelő irányt a tolózárak nyitásához és zárásához. A "Shut" a zárást, míg az "Open" a nyitást jelenti. A nyitásnak és zárásnak simának kell lennie, és nem szabad erőltetettnek lennie.

A BS sorozatú nem emelkedő orsós, gumiékú tolózárak használat közben teljesen nyitott vagy teljesen zárt állapotban kell legyenek, nem használhatók fojtószelep vagy áramlásszabályozó egységként a csővezeték-rendszerben.

A kézikereket le lehet venni vagy kicserélni, de nem lehet nagyobb méretű kézikereket használni kisebb tolózárak működtetésére, és nem szabad nagy csavarkulcsot vagy hosszabbítókart alkalmazni a tolózárak kezeléséhez.

5.2 A tolózárak külső gépekkel történő nyitása és zárása

A BS sorozatú nem emelkedő orsós, gumiékes tolózárakat külső géppel is lehet nyitni vagy zárni, ebben az esetben megfelelő hosszabbítószárat kell választani. A hosszabbítószár a tolózár és a külső gép közötti csatlakozó, és a külső gép ezen a száron keresztül működteti a tolózárakat.

Amikor a tolózárakat külső géppel nyitják vagy zárják, a külső gépet jelzőkészülékkel vagy más biztonsági eszközzel kell felszerelni. Amikor a tolózár teljesen nyitott vagy zárt állapotba kerül, a külső meghajtó erőt azonnal meg kell szüntetni.

Amikor ez a sorozatú nem emelkedő orsós, gumiékes tolózár elhagyja a gyárat, csak a hosszabbítószárat adják mellé, mint illeszkedő működtető eszközöket.

6. Karbantartás

6.1 Tárolás és karbantartás

A tárolás és karbantartás célja, hogy a tolózárak ne sérüljenek meg, és a minőségük ne romoljon a tárolás során.

A tolózárakat száraz helyen kell tárolni a raktárban; a kisebb méretűeket a polcokon, míg a nagyobb méretűeket a padlón megfelelően elhelyezve, ügyelve arra, hogy a karimás felület ne érjen a padlóhoz.

A tolózárakat ellenőrizni kell, mielőtt a raktárba kerülnének; meg kell őket tisztítani, ha víz vagy egyéb szennyeződés került beléjük a szállítás során.

Műanyag dugókat kell helyezni a tolózárak bemeneti és kimeneti nyílásaira, hogy megakadályozzuk, hogy az egerek megrágnák a záróelemet, vagy hogy szennyeződések kerüljenek a szelepebe.

6.2 Üzemeltetés és karbantartás

Az üzemeltetés és karbantartás célja a tolózárak élettartamának meghosszabbítása és a szabad nyitás és zárás biztosítása. Az orsón lévő csavar gyakran érintkezik az anyával, ezért zsírral, molibdén-diszulfiddal és grafitporral kell biztosítani a kenését.

Azokat a tolózárakat, amelyeket ritkán használnak, időnként meg kell forgatni a kézikereket, és kenőanyagot kell hozzáadni az orsó csavarjához, hogy elkerüljük a megszorulást.

A kültéri tolózáraknál védőt kell tenni az orsóra, hogy megakadályozzuk az eső, a hó és a por okozta rozsdásodást.

A tolózárakat rendszeresen tisztán kell tartani.

Ellenőrizze a tolózárakat, és tartsa meg a szelepek összes alkatrészét épségben.

Az ellenőrzés és összeszerelés után nem lehet akadozás a nyitási és zárási folyamat során.

A tolózárak szivárgási tesztjét el kell végezni javítás és telepítés után.

Minden fent leírt lépést fel kell jegyezni a későbbi nyomon követés céljából.

6.3 Hő- és hidegvédelem

A hő- és hidegvédelem azt jelenti, hogy külső védelemre van szükség a tolózárak használatakor magas vagy alacsony hőmérséklet esetén. Ha a tolózárakban lévő közeg hőmérséklete túlzottan csökken, az befolyásolhatja a gyártási hatékonyságot, vagy megfagyhat, ami a szelepek töréséhez vezethet; ilyen esetekben hővédelem szükséges. Hidegvédelmet kell alkalmazni, ha a gyártásra káros jelenségek, például fagyás veszélye áll fenn.

Ha a tolózárakat hosszabb ideig nem használják, a szelep belsejében lévő maradék folyadékot le kell engedni.

6.4 Hibakeresés

HIBA	OK	MEGOLDÁS
FELSŐ TÖMÍTÉS SZIVÁROG	1. AZ „O” GYŰRŰ ELÖREGEDT VAGY ELVESZTETTE HATÉKONYSÁGÁT..	1. AZ „O” GYŰRŰ CSERÉJE.
FELSŐ TÖMÍTŐFELÜLET SZIVÁROG	1. SZENNYEZŐDÉS RAKÓDOTT LE A TÖMÍTŐFELÜLETEN. 2. A TÖMÍTŐFELÜLET MEGSÉRÜLT.	1. A SZENNYEZŐDÉS ELTÁVOLÍTÁSA. 2. A ZÁRÓELEM CSERÉJE.
TEST ÉS FEDÉL KÖZÖTTI SZIVÁRGÁS.	1. A CSAVAROK NINCSENEK ELÉGGE MEGHÚZVA.. 2. A KARIMA TÖMÍTÉSE MEGSÉRÜLT. 3. A TÖMÍTÉS MEGSÉRÜLT VAGY ELVESZTETTE HATÉKONYSÁGÁT.	1. A CSAVAROK MEGFELELŐ MEGHÚZÁSA.. 2. KIVITELEZÉS FELÚJÍTÁSA 3. TÖMÍTÉSEK CSERÉJE
A KÉZIKERÉK NEHEZEN FORGATHATÓ, A ZÁRÓELEM NEM NYÍLIK VAGY ZÁRÓDIK	1. AZ ORSÓANYA MEGSÉRÜLT. 2. AZ ORSÓMENET SÚLYOSAN KOPOTT VAGY ELTÖRT 3. AZ ORSÓ ELHAJLOTT	1. A CSAVAR ELTÁVOLÍTÁSA ÉS TISZTÍTÁSA 2. AZ ORSÓANYA CSERÉJE 3. AZ ORSÓ KIEGYENESÍTÉSE VAGY CSERÉJE

ASG Szerelvény Kft

 2800 Tatabánya, Erdész u. 37/B

 Telefon: +36 34 364 936

 email: info@asgszerelveny.hu